

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3828/2023
11.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милунка Арсић, адвокат из ..., против тужене Библиотеке „Мухамед Абдагић“ из Сјенице, коју у ревизијском поступку заступа Ермедин Ћућевић, адвокат из ..., ради поништаја решења и реинтеграције по тужби и утврђења ништавости по противтужби, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1037/22 од 21.12.2022. године, у седици већа одржаној 11.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1037/22 од 21.12.2022. године.

Образложење

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 1037/22 од 21.12.2022. године, ставом првим изреке, укинуо пресуду Основног суда у Сјеници П1 152/21 од 07.12.2021. године и решење Основног суда у Сјеници П1 152/21 од 09.02.2022. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да је апсолутно ништав и не производи правно дејство уговор о раду, закључен између тужиоца и председника Управног одбора тужене, заведен код тужене под бр. ../12 дана 14.03.2012. године, те да не постоји радноправни однос између парничних странака на основу наведеног ништавог уговора, „као неправни однос по основу мировања радног односа тужиоцу у периоду када је обављао јавне функције у органима локалне самоуправе Општине Сјеница“. Ставом четвртим изреке, прејудицијална противтужба је одбачена у делу у коме је тражено да се утврди да не постоји правни однос ступања на рад тужиоца код туженог дана 15.03.2012. године, а на основу Уговора о раду од 14.03.2012. године, као недозвољена. Ставом петим изреке, одбачена је прејудицијална противтужба као недозвољена и у делу којим је тражено да се утврди „да тужена има право да тужбом или противтужбом тражи и захтева утврђење ништавости Уговора о раду од 14.03.2012. године који се односи на

тужиоца и то у погледу свих уговорених одредаба и након истека рокова из чл. 195. Закона о раду“, те да се утврди „да не постоји правни однос из основа преклудирања туженог да противтужбом тражи утврђење ништавости уговора о раду који се односи на тужиоца у смислу чл. 11. Закона о раду и одредаба Закона о облигационим односима у односу на све одредбе овог уговора“. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 152.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима поступка до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити. Неосновано се ревизијом указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. пред другостепеним судом, јер је другостепени суд правилно и потпуно применио све одредбе процесног закона које су биле од утицаја на доношење правилне пресуде, одлучујући о захтеву који спада у судску надлежност и у границама захтева постављеног у тужби (након доношења пресуде Гж 1570/21 од 12.11.2021. године).

Према чињеничном стању које је утврдио другостепени суд, тужилац је обављао послове ... тужене без заснивања радног односа по уговору о међусобним правима, обавезама и одговорностима од 16.12.2010. године. Након тога је засновао радни однос на неодређено време код тужене на радном месту „...“, а по оспореном уговору о раду од 15.03.2012. године (заведен под бр. ../12 дана 14.03.2012. године) и наставио је да обавља послове Закључењу уговора о раду на неодређено време је претходио конкурс расписан 04.02.2012. године и објављен у недељном листу „Послови“ дана 09.02.2012. године, те коначна одлука тужене о избору кандидата. Пре закључења уговора од 14(15).03.2012. године, оснивач тужене Општина Сјеница је 29.02.2012. године дала сагласност на Правилник о унутрашњој систематизацији радних места код тужене од 14.02.2012. године, као и сагласност на одлуку о измени Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места код тужене од 20.02.2011. године, а уговор о раду на неодређено време су потписали тужилац и председник Управног одбора тужене. Док је радни однос трајао, тужилац је изабран за ... Општине Сјеница, решењем Скупштине Општине Сјеница од 03.12.2012. године, па је тужена дана 28.12.2012. године донела одлуку о мировању радног односа тужиоцу због избора на функцију ... општине. Након тога је 06.09.2016. године донето решење о мировању радног односа тужиоцу због избора на функцију ... општине. По разрешењу са те функције, тужилац је наставио да ради код тужене све до доношења решења тужене којим му је радни однос престао (решење бр. ../20 од 26.11.2020. године). Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1570/21 од 12.11.2021. године која је донета у овом спору, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Сјеници П1 271/20 од 24.03.2021. године, у делу у коме је поништено је решење туженог број

../20 од 26.11.2020. године, о престанку радног односа тужиоцу и по тој правноснажној пресуди, тужилац у истом спору тражи реинтеграцију у радни однос.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаној другостепеној пресуди одлучено о тужбеном и противтужбеном захтеву.

У току поступка је утврђено да је тужилац обављао послове ... без заснивања радног односа код тужене у периоду од 16.12.2010. године до 15.03.2012. године, када је код тужене засновао радни однос на неодређено време, да му је решењем тужене од 26.11.2020. године престао радни однос и да је правноснажном пресудом која је донета у овој парници, решење о престанку радног односа, поништено као незаконито. Сходно наведеном, тужена је дужна да тужиоца врати на рад, применом члана одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, којом је прописано да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио. У конкретном случају је реч о реинтеграцији као правној последици незаконитог престанка радног односа, о којој одлучује суд у радном спору. Запослени не може да захтева да се врати на конкретно радно место, али може захтевати реинтеграцију на одговарајуће радно место (према стручној спреми, знању и способностима), а што одговара садржини тужбеног захтева у овом спору.

Правилно је другостепени суд одлучио о противтужбеном захтеву за утврђење ништавости уговора о раду од 14.03.2012. године, закључујући да је уговор сагласан чл. 30. Закона о раду и чл. 44. ст.1 тач. 11. Закона о култури, јер је уговору претходио јавни конкурс и одлука о избору кандидата по конкурс, да уговор садржи све елементе уговора о раду, потписале су га уговорне стране и да је реализован радним односом тужиоца код тужене на радном месту ... у статусу запосленог на неодређено време (са прекидима због избора на функцију у локалној самоуправи). Тужена је са тим била сагласна, јер је у протеклом вишегодишњем периоду подржавала тужиочев повољан радноправни статус ... запосленог на неодређено време и то почев од 14.03.2012. године, па до доношења одлуке о престанку радног односа 26.11.2020. године. Сходно наведеном, закључени уговор о раду није ништав и исти производи правно дејство.

Такође, другостепени суд је одлучио о два прејудицијелна противтужбена захтева и то првом за утврђење да не постоји правни однос ступања тужиоца на рад код тужене по Уговору о раду од 14.03.2012. године, јер је у моменту ступања на рад код тужене био у радном односу код другог послодавца, правилно закључујући да није реч о условљавајућем правном односу у смислу члана 195 став 1. ЗПП, од кога зависи одлука о противтужбеном захтеву тужене и да је исти садржан у самом противтужбеном захтеву, због чега је први прејудицијелни захтев тужене, правилно одбачен као недозвољен, применом члана 295. у вези са чланом 294. став 1. тачка 3. ЗПП. У односу на други захтев којим је тражено да тужени има право на судску заштиту и „након истека рокова из члана 195. Закона о раду“, који је неблаговремен и такође није условљавајући, другостепени суд је правилно одлучио када је исти одбацио применом члана 294. став 1. ЗПП у вези са чланом 195. Закона о раду.

Како се садржином ревизијских навода не доводи у питање законитост и правилност другостепене пресуде, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић